

Schoolondersteuningsplan

2025-2029

Dit schoolondersteuningsplan 2025-2029 is tot stand gekomen in samenspraak met de Medezeggenschapsraad, het lerarenteam en de medewerkers van het zorgteam. En is herzien in juli 2025.

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Pedagogische visie	3
Uitgangspunten	5
Leerlingvolg- en leerlingadministratiesysteem Parnassys	7
Toetsprocedure	8
Toetskalender	9
IEP doorstroomtoets	10
Versnellen/doubleren	11
Leerlingzorg	13
- Ondersteuningsbehoeftes	13
- Werken vanuit OPP	13
- Hoogbegaafdheid	14
- Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid	14
- Plusklas	15
- Remedial Teaching	15
Zorgniveaus	17
Taakverdeling en voorzieningen	20
Hoe gaan we om met pestgedrag?	23
Appendix	24
- Kinderbespreking	
- Vreedzaam	
- Protocol dyslexie	
- Protocol dyscalculie	
- Antroposofische ondersteuning	
- Informatiebrief schoolrijpheid	
- Passend Onderwijs en jeugdzorg	

Inleiding

De leerlingenondersteuning in de school krijgt invulling door een goede samenwerking van interne ondersteuners en leerkrachten met externe begeleiders en professionals van het samenwerkingsverband Rijnstreek. Doel is om zo vroeg mogelijk een ondersteuningsvraag van een leerling te onderkennen, te duiden en daarop een helpend aanbod af te stemmen en in te zetten.

Om de effectiviteit en kwaliteit van de leerlingenondersteuning op Ridderspoor te kunnen beoordelen wordt de leerlingenondersteuning jaarlijks in april met alle teamleden geëvalueerd en besproken met leden van de MR. Met de leerkrachten wordt gesproken over hun ervaringen en resultaten en gezocht naar antwoorden op de volgende vragen:

1. Wordt de leerlingenondersteuning doelmatig en effectief uitgevoerd?
2. Is aan alle betrokkenen duidelijk waarom, wanneer en hoe de leerlingzorg gedurende een ondersteuningsperiode, van acht tot 10 weken, wordt aangeboden?
3. Zijn er onderdelen binnen de zorgverlening die kunnen worden verbeterd of die bijstelling behoeven?
4. Worden opbrengsten/uitkomsten van een ondersteuningsperiode naar alle betrokkenen duidelijk gecommuniceerd.

Toegevoegd is een procedurebeschrijving in verband met versnellen/doubleren.

De indeling van het schoolondersteuningsplan werd herzien om de leesbaarheid te verbeteren en de gehanteerde ondersteuningsstructuur nog duidelijker in beeld te brengen. De tekst is op een aantal plaatsen aangepast, gereviseerd en aangevuld en beschrijft de meest recente ontwikkeling van de leerlingenondersteuning op Ridderspoor.

Dit Schoolondersteuningsplan willen we binnen de school hanteren als een levend werkdocument dat richting geeft aan onze voortdurende inspanningen om passende leerlingenondersteuning te bieden en ieder kind daarmee te kunnen begeleiden, stimuleren en aanmoedigen in zijn persoonlijke groei.

Juli 2025

Alphen aan de Rijn

Pedagogische visie en praktijk van de Vrije School als fundament van de leerlingenondersteuning

“De vraag is niet, wat de mens moet kunnen en weten teneinde zich in de bestaande sociale orde te kunnen voegen; maar wel, wat er in aanleg in de mens aanwezig is en in hem ontwikkeld kan worden. Dan wordt het mogelijk dat de opgroeiende generatie de maatschappij steeds met nieuwe krachten verrijkt.”

Rudolf Steiner

Uit bovenstaand citaat komt naar voren dat de mensvisie die ten grondslag ligt aan de vrijeschoolpedagogiek zich richt op het ontwikkelen van talenten en het leren omgaan met eigenschappen die in aanleg aanwezig zijn in ieder kind. Deze ‘talenten’ en persoonlijke eigenschappen worden beschouwd als (toekomstige) bouwstenen voor de maatschappij.

Vrijescholen oriënteren zich bij de begeleiding en opvoeding van de kinderen in belangrijke mate op de antroposofische menskunde. Daarbij wordt primair gewerkt op basis van de leeftijdsfase typologie die onder andere door psychiater prof. Lievegoed maar ook de orthopedagoog Bladergroen, in Nederland fundamenteel is onderzocht en beschreven. Toch wordt hier niet krampachtig aan

vastgehouden en wordt per kind individueel nagegaan welke onderwijsbehoefte het heeft, hoe de leerstof daarop aansluitend het beste kan worden aangeboden.

Moderne onderwijskundige inzichten en innovaties worden voortdurend in het vrijeschool onderwijs op Ridderspoor geïntegreerd.

Naast de ontwikkelingsfasen van het kind, die de basis vormen voor het leerstofjaarklassen systeem in de school, zijn de gelijkwaardige ontwikkeling van denken, voelen en willen een belangrijk uitgangspunt. Door deze drie levensgebieden die in elk kind aanwezig zijn, aandacht te geven in het onderwijs, worden leerlingen in staat gesteld om zich evenwichtig, authentiek en met een gezond zelfvertrouwen te ontwikkelen. Deze aanpak is er op gericht dat leerlingen leren om zelfstandig eigen verantwoorde keuzes te maken en die te realiseren.

Zowel in het leerplan als bij het opstellen van de lesroosters is het werken met en vanuit de driedigheid een leidend pedagogisch en didactisch uitgangspunt.

Uitgangspunten van het vrijeschoolonderwijs:

De algemene pedagogische en didactische begeleiding en basisondersteuning van leerlingen door de leraren is gebaseerd op het vrijeschool leerplan, de pedagogie en de daarbij ontwikkelde mensvisie. Er wordt in de lessen gewerkt met gelaagde instructie en differentiatie. De methodiek van Handelingsgericht Werken (HGW) vormt een belangrijke basis voor de wijze van les geven en het klassenmanagement. Coöperatieve leer- en werkvormen worden regelmatig ingezet. Samenvattend:

1.

Het onderwijs is afgestemd op de ontwikkelingsbehoeftes van de leerlingen. Aan deze ontwikkelingsbehoeftes wordt tegemoet gekomen door enerzijds een leeftijdsgericht aanbod, anderzijds differentiatie en de mogelijkheid tot het gaan van individuele leerroutes. Gewerkt wordt met groepsoverzichten en groepsplannen waarin onder andere de streefdoelen voor de kinderen beschreven staan.

2.

Het onderwijs kent een ritmische en gebalanceerde structuur door afwisseling in het aanspreken van hoofd, hart en handen.

3.

In de sociale interactie binnen de groep kunnen leerlingen met een eigen temperament en verschillende geaardheid elkaar veilig ontmoeten. Onder begeleiding van de leraren leren kinderen erkenning en respect op te brengen voor ieders kwaliteiten, competenties en beperkingen. Leerlingen worden niet uitsluitend gewaardeerd en gestimuleerd op grond van hun intellectuele vermogens; ook andere kwaliteiten en competenties worden aangesproken, ontwikkeld en positief bevestigd.

Samengevat wil het vrijeschoolonderwijs de ontplooiing van alle leerlingen in de verschillende ontwikkelingsdomeinen uitdagen, stimuleren en begeleiden, waarbij de natuurlijke verschillen (o.a.: sociaal-emotioneel, intellectueel, temperamenten) tussen leerlingen als waardevolle en vormende pedagogische instrumenten worden gehanteerd. In de vrijeschool willen we tegemoet komen aan de individuele behoeften van kinderen; zowel leerlingen die meer tijd en uitleg nodig hebben als leerlingen die verder zijn dan het klassenniveau en willen we hen passende begeleiding en leerstof bieden. Het vrijeschoolonderwijs biedt veel mogelijkheden om de aangeboden vakken, naar behoefte en inzicht, te verdiepen of te verbreden.

Hoeveel leerlingen in een groep?

In de school hanteren we een norm van 28 leerlingen per klas. Het is soms mogelijk om daar boven, in nauwe samenspraak met de leerkracht en de IB-er, nog maximaal twee leerlingen op te nemen in de groep. De groepssamenstelling en de ervaring van de leerkracht worden meegenomen bij de afweging of er boven de genoemde achtentwintig leerlingen nog extra leerlingen kunnen worden toegevoegd. Dertig leerlingen is het vastgestelde maximum aantal kinderen per klas. Doorslaggevend voor het uiteindelijke aantal leerlingen in een groep is de vraag of alle kinderen de juiste en benodigde aandacht en ondersteuning van de leerkracht kunnen krijgen. Tevens moet voordat een nieuwe leerling wordt geplaatst in de school, tijdens het aannameproces worden onderzocht of er binnen het team en de school voldoende capaciteit (uren) en deskundigheid aanwezig is om mogelijke extra ondersteuning te kunnen bieden.

In het vrijeschoolonderwijs hoeft een 'grote groep' geen negatieve beperking te zijn voor een goed pedagogisch klimaat. De temperamentenleer, die binnen het vrijeschoolonderwijs deel uitmaakt van de pedagogische aanpak, kan bij het begeleiden van een grote groep leerlingen, een waardevol pedagogisch middel zijn.

Temperamenten zijn aangeboren eigenschappen met positieve en negatieve kanten. De vier wezensdelen die in de antroposofische menskunde worden onderscheiden, (lichaam-, leven-, ziel en geest) hangen volgens Steiner evenzeer met de temperamenten samen als de vier elementen, waaruit de wereld is opgebouwd. Rudolf Steiner geeft de volgende samenhang aan tussen de vier elementen en de vier temperamenten:

– melancholisch temperament	aarde	het vaste	fysiek lichaam
– flegmatisch temperament	water	vloeistof	levenslichaam
– sanguinisch temperament	lucht	gas	ziele-organisme
– cholerisch temperament	vuur	warmte	ik (geest)

Harmonisering van eenzijdigheden die soms storend of stagnerend doorwerken, draagt bij aan beter functioneren. Er zijn vele sociale mogelijkheden voor de leraar om met de temperamenten pedagogisch te werken. De leerkracht kan deze temperamentgroepen 'bespelen', als een dirigent zijn strijkers, blazers en slagwerkers. De leraar zal de leerlingen er regelmatig op wijzen dat alle mensen 'anders zijn' en het tolerant en begripvol omgaan met die verschillen ervan voorleven en stimuleren, daarbij elk waardeoordeel vermijdend. Een positieve benadering, (positive teaching) levert vaak de beste resultaten (dat betekent voor de temperamenten: het gelijke met het gelijke behandelen).

Vrijeschool onderwijs: passend onderwijs

Ieder kind heeft recht op passend onderwijs. Dat is voor vrijescholen geen nieuwe doelstelling. We willen bij elk kind ontdekken wat het nodig heeft om zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen. Dat geldt voor hoogbegaafde kinderen én voor kinderen die om zich goed te kunnen ontplooiën extra ondersteuning nodig hebben.

De wet Passend onderwijs legt sinds de invoering van dit nieuwe onderwijsstelsel de zorgplicht bij de school. Dat betekent dat wij er als school voor verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een goede begeleiding en passende plek in de school te bieden. Om dat zo goed mogelijk te kunnen realiseren, werken reguliere en speciale scholen in de regio Rijnstreek samen binnen het samenwerkingsverband: Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek, kortweg :SWV Rijnstreek.

Samenwerking met de ouders

Om kinderen tijdens hun groei en ontwikkeling goed te kunnen begeleiden is een nauwe en enthousiaste samenwerking tussen de ouders en de collega's op school het uitgangspunt. Leraren en ouders kunnen bij de begeleiding van een kind elkaar aanvullen, ondersteunen en daarmee samen een veilige omgeving voor kinderen vormen. De school wil ouders nauw en zo vroeg mogelijk betrekken bij het bieden van een passende op het kind afgestemde begeleiding.

Alert en helder informeren en communiceren, als er bij een kind sprake is van veranderingen, stagnatie of uitval, draagt bij aan een goede samenwerking tussen school en thuis en is daarvoor een voorwaarde. De kinderen zijn daarbij gebaat; de ouders kunnen daaraan hun vertrouwen in de school ontleen en de leerkracht kan goed zijn werk doen als er door alle betrokkenen adequaat wordt overlegd en gehandeld.

Leerlingvolg- en leerlingadministratiesysteem: Parnassys

De leerlingen worden gevolgd in hun persoonlijke ontwikkeling d.m.v. observaties, citotoetsen en periode toetsen waarover ouders twee keer per jaar, nadat de Cito-toetsen zijn afgenomen, worden geïnformeerd.

Om alle gegevens, uit alle leerjaren, in een goed overzicht per leerling bijeen te brengen wordt gebruik gemaakt van het digitale leerlingvolgsysteem Parnassys. De gegevens over de te behalen doelen en de individuele ontwikkeling van leerlingen worden vastgelegd in dit digitale leerlingvolgsysteem. Parnassys is gekoppeld aan het cito leerling in beeld(cito-LIB). Deze twee programma's communiceren met elkaar, waardoor een leerling dossier zo volledig mogelijk bijgehouden kan worden.

In Parnassys wordt ook de absentie bij gehouden evenals de verwerking van oudergesprekken, individuele handelingsplannen en de digitale getuigschriften die door leerkracht en Rt-er gemaakt worden. In het jaarlijkse getuigschrift zijn opgenomen: een overzicht van de actuele toets gegevens, de beschrijving van hoe de leerling in het afgelopen schooljaar heeft gefunctioneerd en gepresteerd en de resultaten die bij de diverse vakken zijn behaald.

Parnassys biedt de volgende mogelijkheden :

- Leerlingen te arrangeren (d. w. z. clusteren per differentiatieniveau waarop wordt gewerkt in de klas, zowel in het hoofdonderwijs als in de oefeningen) per semester. Dit sluit aan bij het Handelingsgericht werken. Hiermee wordt de onderwijsbehoefte binnen een klas in kaart gebracht middels groepsplannen die ieder half jaar gemaakt worden door de leerkracht.
- Gevulde leerlijnen opstellen met leerdoelen voor verschillende leerroutes. Deze doelen (vaardigheden) zijn waar nodig uitgebreid met de vrijeschool specifieke doelen.
- Standaard domeinen bijhouden zoals; Rekenen, Technisch Lezen, Begrijpend lezen en Spelling (gekoppeld via CITO-LIB).
- Op basis van de leerlinggegevens in het systeem, kan al vroegtijdig een voorlopige indicatie voor het verwachte VO-uitstroom niveau gegeven worden. Dit is tevens mogelijk binnen cito Leerling in Beeld.
- Aanmaken van een onderwijs perspectief plan (OPP).

Toetsprocedure

Om leerlingen in hun groei goed te volgen wordt er regelmatig door leerkrachten getoetst. Hiaten in kennis of vaardigheden kunnen daarbij worden opgespoord. Op Ridderspoor worden de volgende toetsen gebruikt:

- Het leerrijpheidsonderzoek bij de oudste kleuters; waarin leervoorwaarden, sociaal emotionele en motorische ontwikkeling bekeken worden.
- de grafemen en auditieve-synthese toets; rond de herfst worden in klas 1 deze toetsen afgenomen om te kijken welke letters en klanken de kinderen al beheersen. Dit noemen wij de herfstsignalering.
- (eigen) periodetoetsen; aan het einde van een hoofdonderwijsperiode wordt de nieuw aangeboden stof getoetst.
- Methodegebonden toetsen vanuit Wereld in getallen (rekenen) en Staal (spelling).
- Cito LIB-toetsen: rekenen, spelling en werkwoord spelling, begrijpend lezen. Met de Cito LIB-toetsen bekijken wij resultaten op leerling- en klassenniveau.
Leerlingrapporten van de LIB-toetsen geven informatie over het niveau, de groei en eventueel de verschillen in scores tussen verschillende categorieën.
Groepsrapporten van de LIB-toetsen laten zien hoe de klas er als geheel voor staat. In de rapporten staan de gegevens van alle leerlingen uit een klas overzichtelijk bij elkaar. Ook geven veel groepsrapportages de gemiddelde score van de klas weer.
- DMT toets (zie toelichting hieronder)
- AVI toets (zie toelichting hieronder)
- IEP doorstroomtoets klas 6. (zie toelichting hieronder)

Alle toetsgegevens worden vastgelegd in het CITO LIB en gekoppeld aan Parnassys.

Toetskalender technisch lezen en begrijpend lezen.

Bij het opstellen van de toetskalender heeft de school gebruik gemaakt van de Kwaliteitskaart, 'School aan zet' van de PO-raad.

In deze kwaliteitskaart wordt geschetst welke toetsen binnen een toetskalender bruikbaar zijn om de ontwikkeling van het begrijpend lezen en technisch lezen te volgen.

Bij de keuze van de toetsen is het uitgangspunt dat leerlingen getoetst worden door hardop lezen.

Drie Minuten Toets

Bij DMT ligt de nadruk op de snelheid en nauwkeurigheid waarmee leerlingen afzonderlijke woorden hardop voorlezen. Het pakket bevat drie verschillende leeskaarten:

- leeskaart 1: klankzuivere woorden (type km, mk en mkm);
- leeskaart 2: andere eenlettergrepige woorden;
- leeskaart 3: twee- of meerlettergrepige woorden.

Per kaart worden gedurende 1 minuut woordjes voorgelezen door de kinderen. Volgens de nieuwe DMT-normering zijn de kinderen met een III-niveau risicoleerlingen. Kinderen met een V-niveau kunnen aangemerkt worden als stagnerende lezers. In totaal gaat het om de 20% laagst scorende leerlingen, het III-niveau omvat 20% en het V-niveau de 20% laagst scorende leerlingen.

De normering van de DMT volgend zijn de streefdoelen:

- 90% van de kinderen haalt een I-III score, minstens

- 75% een I-III score, minstens
- 50% een I-II score', minstens

AVI

Bij AVI gaat het vooral om de vlotheid en nauwkeurigheid waarmee leerlingen teksten voorlezen. Het pakket bevat elf leeskaarten met verschillende AVI-niveaus. Iedere kaart is er in twee versies. Op de kaarten staan teksten die oplopen in leesmoeilijkheid. De nieuwe AVI-toetsen zijn zodanig genormeerd dat 75% van de leerlingen op de afnamemomenten M (midden schooljaar) en E (einde schooljaar) de erbij behorende AVI-kaart op beheersingsniveau kunnen lezen. Dat levert dan de volgende streefdoelen op:

M en E klas 1: 75% van de leerlingen beheerst AVI M3 respectievelijk AVI E3

M en E klas 2: 75% van de leerlingen beheerst AVI M4 respectievelijk AVI E4

M en E klas 3: 75% van de leerlingen beheerst AVI M5 respectievelijk AVI E5

M en E klas 4: 75% van de leerlingen beheerst AVI M6 respectievelijk AVI E6

M en E klas 5: 75% van de leerlingen beheerst AVI M7 respectievelijk AVI E7

M klas 6: 75% van de leerlingen beheerst AVI plus

Toetskalender (technisch lezen)

Klas 1	okt/nov	Grafemen en fonemen (herfstsignalering)	
	februari	DMT kaart 1 en 2 Avi	
	mei/juni	DMT kaart 1, 2, 3 Avi	
Klas 2	Sept/okt	Avi (tussenmeting)	
	februari	DMT kaart 1, 2, 3 Avi	
	mei/juni	DMT kaart 1, 2, 3 Avi	
Klas 3	februari	DMT kaart 1, 2, 3 Avi	
	mei/juni	DMT kaart 1, 2, 3 Avi	
Klas 4	februari	DMT kaart 3 Avi	evt. DMT 1 en 2

	mei/juni	DMT kaart 3 Avi	evt. DMT 1 en 2
Klas 5	februari	DMT kaart 3 Avi Begr. lezen	evt. DMT 1 en 2
	mei/juni	DMT kaart 3 Avi	evt. DMT 1 en 2
Klas 6	November/december	DMT kaart 3 Avi	evt. DMT 1 en 2

Toetskalender taal + rekenen

	November/ december	Februari	April	Mei/ Juni
Klas 1		Taalverzorging M3 Rekenen M3		Taalverzorging E3 Rekenen E3
Klas 2		Taalverzorging M4 Rekenen M4		Taalverzorging E4 Rekenen E4 Begrijpend lezen E4
Klas 3		Taalverzorging M5 Rekenen M5 Begrijpend lezen M5		Taalverzorging E5 Rekenen E5 Begrijpend lezen E5
Klas 4		Taalverzorging M6 Rekenen M6 Begrijpend lezen M6		Taalverzorging E6 Rekenen E6 Begrijpend lezen E6
Klas 5		Taalverzorging M7 Rekenen M7 Begrijpend lezen M7		Taalverzorging E7 Rekenen E7 Begrijpend lezen E7
Klas 6	Taalverzorging B8 Rekenen B8 Begrijpend lezen B8	Iep doorstroomtoets		

Afname en verwerking van de toetsen

De IB-er faciliteert en houdt er toezicht op dat de toetsen zorgvuldig en met inachtneming van het toetsreglement, klassikaal worden afgenomen. Bij leerlingen met een specifieke stoornis, zoals ernstige dyslexie, kunnen de omstandigheden waaronder wordt getoetst, volgens de daarvoor geldende richtlijnen worden aangepast.

De leerkracht voert de toetsgegevens in en analyseert deze in samenspraak met de ib-er. De analyse wordt door de leerkracht met de ib-er en de directeur besproken; daarbij worden nieuwe leerdoelstellingen voor de leerlingen en voor de klas geformuleerd. Er worden groepsplannen besproken en door de leerkracht opgesteld en uitgewerkt. Daarbij geven de toetsresultaten inzicht in de niveaus van de individuele leerlingen en het klassenniveau. De categorieënoverzichten geven een meer specifiek inzicht in de aard van de problemen of aandachtspunten ten aanzien van de diverse leerstofonderdelen.

Toetsing op sociaal-emotioneel gebied.

Alle leerlingen worden gevolgd in hun sociaal-emotionele ontwikkeling d.m.v. eigen observaties van de leerkracht en het invullen van een observatieformulier sociaal-emotionele ontwikkeling via een WMK vragenlijst., die daarvan jaarlijks een samenvatting en beschrijving geeft in het getuigschrift.

IEP doorstroomtoets

De verplichte doorstroomtoets op basisscholen in het laatste leerjaar, is een hulpmiddel om vast te stellen of het door de leerkracht gegeven advies voor vervolgonderwijs, passend is. Het resultaat van de doorstroomtoets laat namelijk zien in welke mate leerlingen de referentieniveaus voor taal en rekenen beheersen. Ook geeft de doorstroomtoets mede informatie aan welk type vervolgonderwijs bij een leerling past.

In februari wordt de IEP doorstroomtoets afgenomen in de zesde klas.

IEP staat voor Interculturele Eindevaluatie Primair-onderwijs. Deze toets is door het ministerie van OCW goedgekeurd. Dit betekent dat de kwaliteit van de toets wordt gegarandeerd en dat de resultaten worden overgenomen door de middelbare scholen.

De IEP doorstroomtoets is een papieren eindtoets die op 2 ochtenden van elk 2 uur afgenomen wordt. De IEP doorstroomtoets is zo samengesteld dat alle leerlingen van klas 6 dezelfde toets maken. Er wordt dus vooraf niet geselecteerd op niveau. De IEP doorstroomtoets begint met gemakkelijke opgaven die oplopen in niveau.

De IEP doorstroomtoets toetst de volgende onderdelen:

- Taal: lezen en taalverzorging;
- Rekenen: getallen, verhoudingen, meten en meetkunde en verbanden.

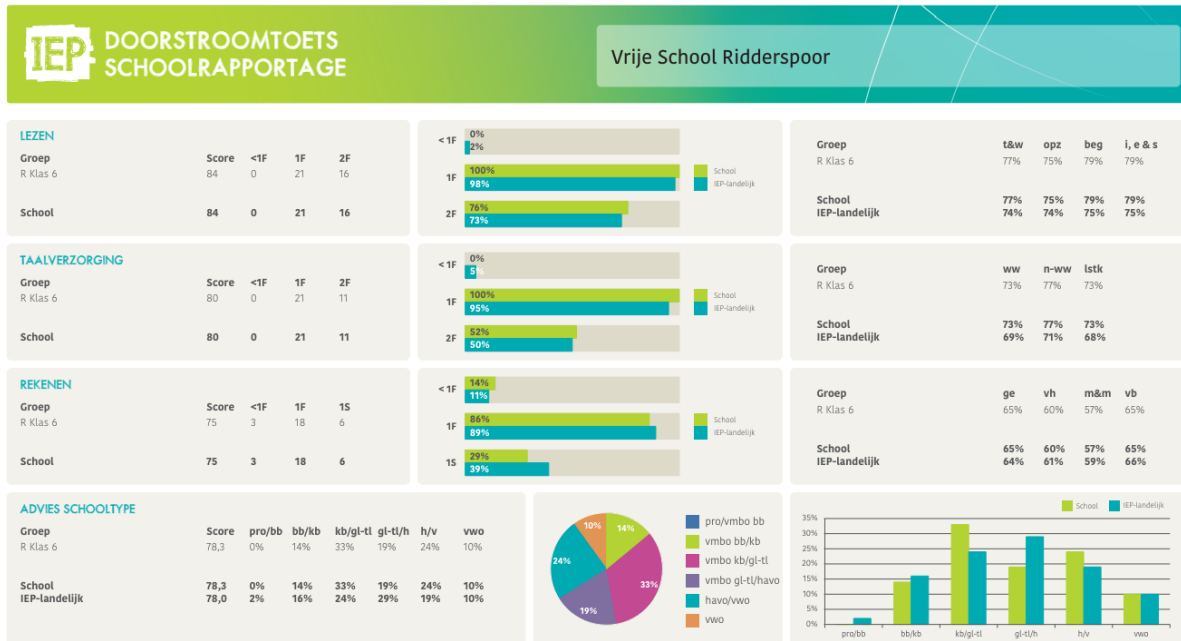
De IEP doorstroomtoets heeft twee doelen:

- weergeven op welk referentieniveau een leerling taal en rekenen beheerst
- een voorspelling doen voor de te volgen leerweg in het voortgezet onderwijs.

De IEP doorstroomtoets meet daarbij het beheersingsniveau van leerlingen op de vaardigheden lezen, taalverzorging en rekenen en geeft een uitslag op schoolniveau.

De IEP doorstroomtoets is ook geschikt voor leerlingen met een speciale ondersteuningsbehoefte. Het gaat hierbij om:

- leerlingen met dyscalculie;
- leerlingen met dyslexie;
- leerlingen met een visuele beperking (slechtzienden);
- leerlingen met een auditieve beperking;
- cognitief zwakke leerlingen.

Uitstroomadviezen klas 6

Uitstroom 6e klas vanaf 2016

Naar welk schoolniveau zijn onze leerlingen uit de zesde klassen gegaan:

	2011-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025
VWO	4	4	3	4
HAVO/VWO	2	2	2	2
HAVO	1	3	3	3
VMBO TL/HA	2	4	3	2
VMBO TL	2	2	1	1
VMBO GL	1		2	1
VMBO KL	1		1	
VMBO BL/KL			1	2
VMBO BL	2			
VMBO-LWOO	1			

Versnellen of doubleren

In de vrijeschool is het leerplan en de begeleiding van de leerlingen gebaseerd op de leeftijdsfasen van de kinderen. Daarbij wordt gewerkt vanuit inzicht dat een leeftijdsfase een specifiek moment in de kinderonwikkeling is waarop bepaalde vermogens tot ontwikkeling komen. De leeftijdsfase laat zien wat een kind op welke leeftijd kan. De antroposofische menskunde ligt in vrijescholen ten grondslag aan de visie op de leeftijdsfasen. (zie daarvoor bijvoorbeeld van Bernhard Lievegoed: Ontwikkelingsfasen van het kind; uitgeverij Christofoor). Je gaat in de vrijeschool als leerling van jaar tot jaar mee met je leeftijdsgroep om lessen en vakken aangeboden te krijgen die aansluiten bij je leeftijd. Een enkele keer kan er na zorgvuldig onderzoek voor worden gekozen om een kind te laten versnellen en het een klas hoger te laten instromen of om een leerling een jaar te laten doubleren. Deze praktijk komt zelden voor maar is wel mogelijk als de persoonlijke ontwikkeling van een kind daarmee wordt bevordert.

We hanteren in onze school geen ‘zitten blijven’ reglement voor kinderen die wat minder ver zijn gekomen bij het bereiken van de einddoelen die voor dat betreffende schooljaar zijn vastgesteld. Er kunnen namelijk diverse oorzaken zijn waardoor een kind tijdelijk wat minder (goed) presteert. (bijvoorbeeld persoonlijke omstandigheden, een groeispurt die veel kracht vraagt of tijdelijk verminderde aandacht, concentratie en focus). Van de leerkracht en de intern begeleider wordt gevraagd dat ze steeds naar het gehele kind kijken en dat daarbij alle ontwikkelingsgebieden bij het kind, zowel cognitief, sociaal-emotioneel en ook fysiek, goed in beeld worden gebracht. Op grond daarvan kan een oordeel worden gevormd of een leerling voldoende voortgang laat zien om mee te komen met zijn klasgenoten. Vaak komt een kind, dat tijdelijk wat achterstand heeft opgelopen, op een later moment gewoon weer terug op het niveau van het betreffende leerjaar.

In de praktijk ziet de procedure voor versnellen of doubleren er zo uit:

De vraag:

Er komt een vraag van de ouders of van een leerkracht: is deze leerling gebaat bij versnellen /doubleren? Veelal zal er in de voorgaande jaren al regelmatig over de achterblijvende of vooruitsnellende ontwikkeling van de leerling zijn gesproken. Resultaten ter verbetering zijn uitgebleven. Als de vraag van versnellen of doubleren wordt gesteld heeft ook de laatste kinderbespreking die in het afgelopen jaar werd gehouden, opnieuw geen verandering en verbetering gebracht.

De afweging en het onderzoek:

Er wordt overleg georganiseerd door de intern begeleider met de ouders, de betrokken leerkrachten, de directie en eventueel andere betrokken professionals die met de leerling hebben gewerkt. In het overleg(of overleggen) wordt zorgvuldig onderzocht of versnellen/doubleren een passend aanbod zou kunnen zijn. Daarbij wordt gekeken naar:

- Cognitieve ontwikkeling
- Sociaal- emotionele ontwikkeling
- Onderwijsbehoeften

Het besluit

Op grond van de uitkomsten van het overleg moet een onderbouwd antwoord worden gegeven op de vraag: ‘wat is de meerwaarde van versnellen/doubleren voor deze leerling? Alles gehoord en

gewogen hebbend wordt er een uiteindelijk besluit genomen door de directeur op grond van de verzamelde informatie en de uitgebrachte adviezen van alle betrokkenen.

Leerlingondersteuning

Leerlingen met ondersteuningsbehoeften

Leerlingen die binnen de geboden begeleiding door de klassenleerkracht onvoldoende mee kunnen in aanmerking komen voor extra ondersteuning.

Dit gebeurt aanvankelijk door de eigen leerkracht, binnen de klas. Wanneer dat aantoonbaar, onvoldoende resultaat oplevert kan soms ook buiten de klas door leraar ondersteuners of RT-leerkrachten extra met leerlingen worden gewerkt.

Gedurende een RT- periode, worden de begeleidingssessies bijgehouden in een handelingsplan in Parnassys. Daardoor wordt inzicht gegeven in het verloop en de continuïteit van de geboden ondersteuning. In het plan van aanpak in het digitale handelingsplan, wordt ook het logboek RT opgenomen.

Soms is de aanwezige RT-capaciteit binnen de formatie van de school ontoereikend om bepaalde leerlingen de extra zorg te kunnen bieden. Dan kunnen externe RT-leerkrachten soms binnen de school(tijd) met leerlingen werken. Deze extra remedial teaching valt niet binnen de formatie en kan niet door de school worden bekostigd.

Werken vanuit Ontwikkelingsperspectief.

Voor wie is het Ontwikkelingsperspectief ?

Leerlingen met speciale onderwijsbehoeften vanaf klas 1 komen in aanmerking voor een individueel toegesneden onderwijskundig begeleidingsplan: het **ontwikkelingsperspectief plan** (OPP). Leidend bij het opstellen van een OPP is dat er een onderwijskundig plan wordt opgesteld wat bedoeld is om een leerling die niet met de gemiddelde ontwikkeling van de klas kan meekomen of die daar ver op vooruit loopt zo optimaal mogelijk te kunnen begeleiden. Ook voor leerlingen die als gevolg van een handicap of stoornis een onderwijsbelemmering ervaren is de werkwijze bij uitstek geschikt. Het ontwikkelingsperspectief plan wordt opgesteld door de IB-er en leerkracht, in samenwerking met de leerling en ouders. Het OPP wordt 2 keer per jaar geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

Inspectiekader

In het toezichtkader van de inspectie van onderwijs is opgenomen dat voor iedere leerling met speciale onderwijsbehoeften in het basisonderwijs een OPP opgesteld dient te worden wanneer de extra ondersteuning die nodig is niet onder de basisondersteuning valt.

De inspectie stelt dat het hierbij gaat om leerlingen die een eigen leerlijn hebben op één of meerdere vakken en/of leerlingen die aan het eind van de basisschool maximaal het eindniveau van klas 5 halen (achterstand van 1 of meer jaren). In de praktijk betekent dit dat de basisschool voor kinderen die naar het praktijkonderwijs of VMBO basis/kader met LWOO gaan en soms ook voor leerlingen die naar het VMBO-t gaan een OPP moeten opstellen indien de ondersteuning niet valt onder de basisondersteuning.

Als de geboden ondersteuning wel onder de basisondersteuning valt hoeft er geen (verplicht) OPP te worden opgesteld.

Wat onder de basisondersteuning valt is per Samenwerkingsverband vastgelegd.

Wat is het doel?

Het doel is om het beste uit een leerling te halen. De leerstof, de instructie en het tempo waarin de leerling de leerstof verwerkt, wordt waar nodig aangepast aan zijn of haar mogelijkheden. Hierbij wordt zowel gekeken naar de intelligentie en de resultaten op de didactische toetsen als naar de

sociaal emotionele eigenschappen van de leerling. Hiermee wordt beoogd om uiteindelijk een soepele overgang naar een passende vorm van voortgezet onderwijs te bewerkstelligen.

Werken vanuit het OPP

Op basis van de sterke en zwakke kanten van de leerling wordt het OPP opgesteld. Daarin worden de stimulerende en belemmerende factoren en de ondersteunings- en onderwijsbehoeften in kaart gebracht. De ouders worden bij dit proces betrokken. Er wordt in het OPP een prognose gesteld voor het voortgezet onderwijs. In het OPP wordt beschreven hoe de prognose bereikt kan worden. Er vindt twee maal per jaar een OPP gesprek met ouders plaats waarin het OPP geëvalueerd en besproken wordt.

Hoogbegaafdheid

In het onderwijs komt er steeds meer aandacht voor (hoog) begaafde leerlingen. Ook op Vrije School Ridderspoor weten we dat deze kinderen een specifiek onderwijsaanbod nodig hebben. Er is een coördinator hoogbegaafdheid aangesteld die na een tweejarige specialisatie, samen met de directie en de ib-er, de leerkrachten ondersteunt en die een beleidsplan hoogbegaafdheid gaat opstellen en gaat implementeren in de school.

Door deze specialist hoogbegaafdheid zal een aangepast lesprogramma ontwikkelen om hoogbegaafde leerlingen zowel binnen als buiten de eigen groep effectief te kunnen begeleiden. Daarbij wordt gewerkt aan:

- Het creëren van inzicht in en kennis van bijzondere begaafdheid bij leerkrachten en het bevorderen van de deskundigheid die daarmee verband houdt.
- Het organiseren van een doorgaande verrijkingslijn taal, rekenen en de overige vakken.
- Implementeren en hanteren van een diagnostisch instrument (DHH)
- Het werken op basis van een onderwijskundig plan bij de begeleiding van bovengemiddeld intelligente en meervoudig begaafde leerlingen.
- Het formeren van een Plusgroep voor hoogbegaafde leerlingen (2026-2025)

We spreken van hoogbegaafdheid wanneer een kind een IQ boven 130 heeft. Van hoogbegaafdheid spreken we in de school als een kind onderzocht is en als op grond daarvan hoogbegaafdheid kan worden vastgesteld. Op school spreken we voor die leerlingen over 'Plusgroep'.

Ook bij de kleuters spreken we over 'Pluskinderen' of over kinderen met een *ontwikkelingsvoorsprong*. Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong lopen voor op hun leeftijdsgenootjes, maar blijken niet altijd hoogbegaafd te zijn. Door een leerling vanaf de kleuterklas goed te blijven volgen kan de vraag naar wel of niet hoogbegaafd worden beantwoord.

Dit schooljaar is ook een kleuterleerkracht gestart met de HB-opleiding.

Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid

Het Digitaal Handelingsprotocol Hoogbegaafdheid (DHH) wordt in de school gebruikt om (hoog)begaafde kinderen duidelijk en methodisch te kunnen signaleren en om beter in te kunnen spelen op hun onderwijsbehoefte. Om de juiste informatie in verband met mogelijke hoogbegaafdheid te verzamelen over de leerlingen voert iedere leerkracht een Quick scan uit om zijn of haar groep te screenen. Voor de kinderen die uit deze Quick scan opvallend naar voren zijn gekomen, wordt een uitgebreidere vervolg signalering gedaan, waarbij ook aan de ouder(s) wordt gevraagd daar aan mee te werken. Als alle informatie is verzameld en verwerkt geeft het DHH aan

of een kind potentieel (hoog)begaafd is en adviseert het een vervolgtraject. Door gebruik te maken van een professioneel signaleringsinstrument kan in de school een gefundeerde conclusie worden getrokken of een leerling hoogbegaafd is of niet. De uitkomsten en conclusie op grond van het Digitaal Handelingsprotocol worden persoonlijk met de ouders besproken.

Plusklas

Er wordt dit jaar hard gewerkt aan het vormgeven van ons HB-aanbod en HB-beleid.

Vanuit Ridderspoor is er de wens om komend schooljaar weer een echte plusklas te kunnen starten.

Voor de leerlingen vanaf klas 2 is er dan de mogelijkheid om eenmaal per week deel te nemen aan de plusklas.

Leerlingen kunnen toegelaten worden in overleg door de leerkracht met de IB-er. Binnen de plusklas krijgen de leerlingen uitdagende opdrachten aangeboden die zij samen of individueel mogen uitwerken.

De plusklas wordt geleid door een leerkracht. Twee maal per jaar heeft deze leerkracht een evaluatiegesprek over de voortgang van de plusklas en over individuele leerlingen met de ib-er.

Het samenwerkingsverband biedt bovenschools helaas geen plusklas meer aan.

Remedial Teaching

Dit jaar is er 1 leerkracht binnen het team die 1 dag als ervaren remedial teachers wordt ingezet. Naast dit teamlid hebben wij ook op dinsdag nog een vrijwillige RT-er die het zorgteam versterkt. In nauwe samenwerking met de leraren en ib-er bieden onze RT-ers extra ondersteuning aan leerlingen die daarvoor in aanmerking komen.

In eerste instantie wordt een leerling die daar behoefte aan heeft in de klas door de leerkracht met extra aandacht en zorg ondersteund. Geschikt materiaal voor deze leerling kan de RT-leerkracht aanleveren. Soms lukt het niet om een leerling voldoende te kunnen begeleiden binnen de klas en wordt er door de leerkracht een aanvraag voor RT buiten de klas gedaan.

Wordt een leerling aangemeld voor RT dan wordt door de Rt-er onderzocht, door middel van gesprekken met de leerkracht, bekijken van handelingsplannen, het bekijken en interpreteren van de toetsen en testen en/of observaties, welke aanpak en welke inhoud het beste aangrijpt bij de geconstateerde achterstand.

Wanneer de werkwijze en inhoud van de ondersteuning is vastgesteld, wordt er een handelingsplan opgesteld door de Rt-er. In een handelingsplan staat welke doelen naar verwachting bereikt zullen worden gedurende de periode van extra ondersteuning. Het handelingsplan wordt opgesteld voor een periode van 8 weken, waarbij één of meerdere keren per week remedial teaching aan de leerling wordt gegeven. Er wordt zo gewerkt dat de leerling na deze periode weer normaal met de eigen groep mee kan doen.

Er is een duidelijk onderscheid tussen remedial teaching en bijles. Bijles is een herhaling van de al geboden lessen (re-teaching).

Remedial Teaching houdt in :

- hulp op maat n.a.v. een hulpvraag
- planmatig werken: signalering, diagnostisering, remediëring, evaluatie
- aanleren van vaardigheden om met leerprobleem /-stoornis te kunnen omgaan
- intensieve individuele begeleiding
- voorwaarden scheppen dat de leerling op school kan blijven
- een plan uitwerken dat in de klas gebruikt wordt
- relevante informatie aan het kind geven en aan alle betrokkenen

Welke leerlingen komen in aanmerking voor remedial teaching (Rt)?

Remedial teaching wil zeggen dat er hulp wordt verleend aan leerlingen die extra (pedagogisch/didactische) ondersteuning of uitleg nodig hebben. Remedial teaching kan worden aangeboden aan:

- kinderen die door bepaalde leer- en/of gedragsproblemen lager dan gemiddeld presteren (minimaal 1 jaar leerachterstand).
- aan leerlingen die hoger dan het gemiddelde presteren, ook zij kunnen soms de extra aandacht en zorg gebruiken.

Een leerling kan maximaal twee maal per schooljaar aangemeld worden voor een periode remedial teaching.

Bij een (vermoeden van) dyslexie of dyscalculie bij een leerling wordt in de school gewerkt op basis van de algemeen geldende richtlijnen van het dyslexie- en dyscalculieprotocol. (Zie appendix).

De rt-ondersteuning wordt door de rt-er binnen het handelingsplan in Parnassys geadministreerd, waarmee inzicht wordt gegeven in het aantal ondersteuningssessies dat in een periode is aangeboden.

Zorgniveaus binnen de school

Doelstelling

De school heeft als doelstelling te zorgen voor alle kinderen zodat de ontwikkeling van elk individueel kind op sociaal, emotioneel en cognitief gebied zo optimaal mogelijk verloopt. Met behulp van het Leerlingvolgsysteem Leerwinst signaleren we systematisch de onderwijs- en begeleidingsbehoeften van onze kinderen. Alle lopende of aangevraagde zorg buiten de klassen wordt besproken in het wekelijkse zorgteam (= directie en IB-er) overleg. Hieronder vallen ook de schriftelijke aanvragen kinderbespreking.

Binnen de school bestaan 5 zorgniveaus.

Zorgniveaus Vrije School Ridderspoor:

Niveau 1: differentiatie in de klas, citotoetsen en resultaatanalyse.

Verantwoordelijk: leerkracht

Niveau 2: extra, remediërend werk in de klas, na intern onderzoek.

Verantwoordelijk zijn: ondersteunend; RT/ IB.

Eindverantwoordelijk: leerkracht

Niveau 3: extra hulp, individueel, buiten de klas. Per leerling max. 1 á 2 periodes per schooljaar.

Verantwoordelijk zijn, coördinerend: IB, uitvoerend: RT.

Eindverantwoordelijk: RT.

Niveau 4: Het inzetten van gespecialiseerde expertise binnen de school (aanmaken

Groeidocument, extern onderzoek, uitzetten van een OPP, inzet SWV adviseurs, inzet expertteam AED.).

Verantwoordelijk zijn: IB, uitvoerend: leerkracht en IB.

Eindverantwoordelijk: IB

Niveau 5: Plaatsing SBO of SO;

Eind verantwoordelijk: IB.

Toelichting op de verschillende zorgniveaus.

Basisondersteuning

Zorgniveau 1:

Algemene zorg in de klas

De leerkracht geeft onderwijs op maat. Hij/zij richt het onderwijs zo in dat zoveel mogelijk tegemoet wordt gekomen aan de basisbehoeften en aan de didactische onderwijsbehoeften van alle kinderen. De leerkracht beschikt daartoe over de vaardigheden om een goed klassenmanagement te kunnen voeren, een rijke leeromgeving in te richten, te observeren, een ervaringsgerichte dialoog met kinderen te voeren, ruimte te kunnen geven aan eigen initiatief en in te kunnen spelen op welbevinden en betrokkenheid. De leerkracht beschikt over didactische vaardigheden, past effectieve/directe instructie toe en registreert en analyseert gegevens. De leerkracht differentieert op ten minste 3 niveaus.

Vanaf klas 1 worden twee keer in het jaar de Cito-LIB toetsen afgenomen. Deze toetsen zijn een deel van het leerlingvolgsysteem. Na de Cito-LIB toetsen worden de resultaten besproken door de leerkracht, IB-er en directeur. Op grond hiervan worden nieuwe groepsplannen gemaakt. (Handelingsgericht werken).

De ouders worden door de leerkracht tijdens de oudergesprekken geïnformeerd over de algemene zorg in de klas.

De leerkracht is eindverantwoordelijk voor de algemene zorg in de klas.

Zorgniveau 2:

Extra zorg in de klas

Wanneer vanuit eerste signaleringsgegevens (observaties leerkracht, IB, toets resultaten) blijkt dat een ontwikkeling niet optimaal verloopt, pleegt de leerkracht een interventie om de leerling extra hulp te bieden. De leerkracht stelt, eventueel met hulp van de IB-er, een groepsplan op, dat gehanteerd wordt in de klas. Een groepsplan wordt twee keer per jaar gemaakt voor spelling, technisch lezen, begrijpend lezen en rekenen.

Input voor de inhoud van een interventie kan de leerkracht o.a. verkrijgen door collegiale consultatie of een kinderbespreking.

Een klassenbezoek met nagesprek van IB en de nabespreking van de toets resultaten valt onder dit niveau van zorg. De IB-er heeft ten minste 3 klassenbezoeken per klas, per jaar.

De eventuele extra hulp wordt binnen de klas gegeven. De leerkracht stelt in Parnassys groepsplannen met een afgebakende looptijd op. De leerkracht is zowel voor de zorg in de klas als voor het opstellen en evalueren van de groepsplannen (eind)verantwoordelijke. De RT-er is te benaderen voor hulp, bijvoorbeeld met een vraag om materiaal of een klassenobservatie; dit altijd in overleg met IB.

De ouders worden door de leerkracht geïnformeerd als hij/zij extra zorg in de klas wil gaan aanbieden. De leerkracht is eindverantwoordelijk voor de extra zorg in de klas.

Intensievere ondersteuning

Zorgniveau 3:

Extra zorg na intern onderzoek

Wanneer de interventieperiodes (ten minste 2) in de klas onvoldoende positief effect opleveren, wordt de leerling door de leerkracht aangemeld bij de IB-er/RT-er voor nadere bespreking. Het doel van deze bespreking is om samen te komen tot handelingsmogelijkheden die het kind verder kunnen helpen. Indien gewenst kan de IB-er een nadere analyse maken door klassenobservaties en/of een intern didactisch onderzoek. Ook kan het kind worden aangemeld voor een collegiale kinderbespreking.

Indien een kind zich op meerdere gebieden moeizaam ontwikkelt en de hulp in de klas niet meer toereikend is, dient de leerkracht een zorgaanvraagformulier in, ondertekend door de ouders. Naar aanleiding van de hierop geformuleerde ondersteuningsvraag, bepaalt het interne zorgteam (IB-er en RT-er) welke hulp het beste ingezet kan worden. Bijvoorbeeld RT of extra inzet van onderwijsassistenten. Na de doorlooptijd van het handelingsplan wordt door de leerkracht en IB-er en/of RT-er het resultaat geëvalueerd. Ouders worden hiervan door de RT-er op de hoogte gesteld. N.a.v. de evaluatie wordt bepaald of het plan verlengd/aangepast wordt (blijft in niveau 3), of terug gaat naar de extra zorg in de klas (=niveau 2) of algemene zorg (= niveau 1)

Wanneer de school in dit stadium handelingsverlegen is wordt er extern advies ingewonnen (= niveau 4).

Wanneer handelingsplannen structureel worden (bijvoorbeeld bij kinderen met ernstige dyslexie) en/of er besloten is om een leerling in een eigen leerlijn te laten werken, dan wordt er een OPP opgesteld door de IB-er in samenspraak met ouders. Dit wordt 2x per jaar geëvalueerd.

Een leerling heeft in principe de mogelijkheid tot het volgen van RT: maximaal 2 interventieperiodes, van tenminste zes 6 tot en maximaal 10 weken, per schooljaar. Leerlingen met (een) dyslexie of dyscalculie (verklaring) vormen hierop de uitzondering.

De RT-er is verantwoordelijk voor het opstellen en evalueren van het handelingsplan dat buiten de klas toegepast wordt en bespreekt dit met de ouders (en de leerkracht).

De IB-er is eindverantwoordelijk voor de extra zorg na intern onderzoek.

Zorgniveau 4:

Extra zorg na extern onderzoek

Wanneer de school handelingsverlegen is wordt er door de IB-er een gesprek gevoerd met de ouders waarbij aan hen tevens toestemming wordt gevraagd om externe hulp van een onderwijs- of gedragsspecialist te kunnen aanvragen.

Er wordt dan als eerste contact gezocht met de adviseur vanuit het Samenwerkingsverband. Via deze adviseur kan overgegaan worden op inzet van deskundigen van de AED (ambulante educatieve dienstverlening), of één van de onderwijsadvies bureaus (Begeleidingsdienst Vrije Scholen, Onderwijs Advies).

Er is dan sprake van meerdere, aanvullende invalshoeken om nader te analyseren waarom een ontwikkeling niet goed verloopt en welke zorg er geboden moet worden om wel te kunnen ontwikkelen. Een mogelijkheid is het aanvragen van een onderzoek.

Naar aanleiding van de bevindingen en adviezen stelt de leerkracht in samenspraak met de externe specialist, de IB-er en de ouder(s) een plan op. In feite wordt het eerdere, interne handelingsplan geactualiseerd.

Ook hier geldt: Wanneer handelingsplannen structureel worden en/of er besloten is om een leerling in een eigen leerlijn te laten werken, dan wordt er een OPP opgesteld in samenspraak met ouders én de leerling. Dit wordt 2x per jaar geëvalueerd. Naar aanleiding van het externe onderzoek en eventueel bijbehorende diagnose of na de evaluatie van het handelingsplan op niveau 4, kan blijken dat er meer specifieke zorg nodig is dan dat er op school in de klas geboden kan worden. In overleg met alle betrokkenen zal dan een aanvraag ingediend worden voor indicatie speciaal onderwijs (SO) (=zorgniveau 5), of er volgt een verwijzing naar het speciaal basis onderwijs (SBO) (=zorgniveau 5). Wanneer externe hulp wordt ingeschakeld, maakt de IB-er een Groeidocument aan voor de leerling. Een groeidocument is een webbased leerlingdossier waar alle betrokkenen rond een leerling toegang toe kunnen krijgen middels een lees- dan wel schrijflink. In het Groeidocument worden alle onderwijs- en ondersteuningsbehoeftes van een leerling geregistreerd. Ook is er ruimte voor verslagen en afsprakenlijsten nav een BOT (Breed OndersteuningsTeam).

De leerkracht draagt samen met de IB-er verantwoordelijkheid voor het samenstellen van het dossier t.b.v. een eventuele verwijzing of indicatie.

De IB-er informeert de ouders en is eindverantwoordelijk.

Zorgniveau 5:

Plaatsing in het SBO/SO

Voor sommige leerlingen is de genoemde bovenstaande zorg niet toereikend en kan verwijzing naar het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs nodig zijn. De interne begeleider draagt er zorg voor dat de desbetreffende leerling aangemeld wordt bij het Samenwerkingsverband voor een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV). Het bijhouden van een Groeidocument is noodzakelijk voor het verkrijgen van een TLV. De stappen die gevolgd moeten worden in de procedure naar een TLV, staan ook in het GD gedocumenteerd.

Zie in de appendix het stroomschema, de procedure, voor het verkrijgen van een TLV.

De IB-er is eindverantwoordelijk en overlegt met en informeert de ouder(s) gedurende het verloop van deze procedure .

Taakverdeling en voorziening leerlingenondersteuning

Het zorgteam

De leerlingenondersteuning wordt georganiseerd en gecoördineerd door het Zorgteam. Het zorgteam wordt gevormd door de ib-er, Rt-er en de directeur. Leerkrachten en IB-er overleggen regelmatig over de benodigde of gewenste, extra ondersteuning van leerlingen. Dat gebeurt structureel naar aanleiding van de periodieke klassenbezoeken die de ib-er aflegt maar er kan ook tussentijds naar behoefte worden overlegd door leerkracht en ib-er.

Iedere leerling in de school mag rekenen op ondersteuning als daar behoefte aan is. Zorg en continue aandacht geven aan de persoonlijke groei en het welbevinden van de leerling is een belangrijke verantwoordelijkheid van leerkrachten, pedagogisch ondersteuners en begeleiders.

We hanteren bewust nog het inmiddels in onbruik geraakte woord zorg i.p.v. leerlingenondersteuning en spreken nog van het zorgteam. Zorg gaat voor ons soms nog verder dan het alom gehanteerde woord 'ondersteuning' en drukt voor ons beter de betrokkenheid van de leerkrachten en andere professionals uit.

Een zorgaanvraag wordt schriftelijk gedaan bij de RT/IB door de leerkracht met instemming van de ouder(s). In het zorgteam wordt vervolgens besproken welke ondersteuning het beste kan worden ingezet. Komt het zorgteam niet tot een duidelijke conclusie welke ondersteuning het beste kan worden ingezet, dan wordt overlegd met een externe adviseur.

Het grote zorgteam

De leerlingzorg wordt situatief georganiseerd en uitgevoerd in samenspraak met of door:

1. De leerkrachten
2. Intern begeleider
3. Logopedist
4. Adviseur SWV
5. Deskundigen AED (clusters, hoogbegaafdheid, onderwijsspecialist)
6. Ambassadeur Jeugd en Gezinsteam
7. Jeugdarts
8. Ambassadeur GGD
9. Leerplichtambtenaar
10. De directeur

Taken directie

- Ontwikkelt en stelt vast en faciliteert beleid ten aanzien van leerlingenondersteuning.
- Periodiek evalueren van de geboden ondersteuning en leerlingenondersteuning met leerkrachten, zorgteam, externe ondersteuners, ouders en leerlingen.
- Is voorzitter van het zorgteam en leidt de wekelijkse zorgteam besprekingen.
- Stelt zorgfunctionarissen aan en beoordeelt hun functioneren.
- Zorgt voor taak-/functiebeschrijving van zorgfunctionarissen.
- Samen met IB-er eerste aanspreekpunt voor zijinstromers en contactpersoon met andere school

Taken interne begeleider

De interne begeleiding is er op gericht om vroegtijdig effectieve en passende leerlingenondersteuning te organiseren. De leerlingenondersteuning beoogt voorwaarden te scheppen en ondersteuning te bieden voor een continue positieve ontwikkeling van iedere leerling in aansluiting bij hun persoonlijke vaardigheden en behoeften. In professionele samenwerking tussen leerkrachten en RT-docenten wordt de leerlingenondersteuning onder aansturing van de IB-er verricht.

De interne begeleider heeft geen lesgevende taken.

Wat doet de IB-er ?:

- Legt geregeld klassenconsultaties af en voert naar aanleiding daarvan collegiale (begeleidings) gesprekken met leerkrachten.
- Wekelijks de leerlingenondersteuning bespreken binnen het zorgteam.
- Begeleiden van leerkrachten bij het hanteren van het leerlingvolgsysteem.
- Organiseren, voorbereiden, begeleiden en documenteren van groepsbesprekingen, leerlingbespreking en Breed OndersteuningsTeam besprekingen
- Beheren/organiseren van de orthotheek.
- Begeleiden bij het opstellen van een individueel handelingsplan.
- Begeleiden bij het opstellen van een groepsplannen, HGW, en controleren daarvan op juistheid en volledigheid en de organisatie daarvan.
- (doen) uitvoeren van diagnostisch onderzoek.
- Contactpersoon van ambulant adviseur SWV
- Contacten leggen en onderhouden met ouders en maatschappelijke en zorgverleningsinstanties.
- Begeleiden van leerlingen en ouders naar andere scholen.
- Samen met directie twee keer per jaar de toets resultaten bespreken (analyse), evalueren en bespreken met leerkrachten.
- Onderhouden en regelmatig controleren van leerling dossiers en LVS
- Coördinator zijnstroom leerlingen
- Eerste aanspreekpunt voor zijnstromers en contactpersoon met andere school
- Verantwoordelijk voor hantering en onderhoud anti pestmethode.
- Opstellen en bijhouden van een OPP (i.s.m. leerkracht)
- Opstellen en bijhouden van een Groeidocument (i.s.m. leerkracht)

Taken klassenleerkracht.

- Werkt vanuit onderwijsconcept Directe Instructie Model (DIM)
- Differentieert tijdens het lesgeven en houdt rekening met individuele verschillen tussen leerlingen.
- Houdt de vorderingen van de leerlingen dagelijks en wekelijks bij.
- neemt leerlingvolgsysteem toetsen(cito-LIB) af.
- Verwerkt en analyseert toets uitslagen en bespreekt die met de IB-er en directie
- neemt deel aan groepsbesprekingen en individuele leerling besprekingen met ouders, IB-er en zo nodig externe consulenten.
- Draagt zorg voor het opstellen van de groepsplannen (HGW, tweejaarlijks).
- Voert groeps- en individuele handelingsplannen uit volgens tijdplan.
- Onderhoudt contacten met ouders, RT/IB collega's vóór en na afloop van een ondersteuningsperiode.

Zij-instromers

De plaatsing van zij-instroomleerlingen in hogere klassen (leerlingen die van andere scholen komen) wordt gecoördineerd en onderzocht door de IB-er in overleg met de leerkracht, het zorgteam en de directeur. Tijdens dit onderzoek wordt nagegaan of de leerling die komt, past binnen de groep

en of de leerkracht of de school deze leerling de gewenste begeleiding zal kunnen bieden. De volgende procedure wordt daarbij gehanteerd:

Na een oriënterend gesprek tussen de ouders en de IB-er, neemt de IB-er met toestemming van de ouders contact op met de school waar het kind vandaan komt en vraagt de collega's daar naar hun ervaringen met en de resultaten van het kind. Er wordt in het gesprek geïnformeerd naar mogelijk lopende trajecten en de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling.

Wanneer er na het gesprek geen belemmerende factoren voor plaatsing zijn worden er drie meeloopdagen afgesproken waarop de nieuwe leerling in de school komt meedraaien. Tijdens die dagen observeren de klassenleerkracht en de IB-er het kind..

De IB-er concludeert op grond van alle verzamelde informatie en de observatie door leerkrachten en IB-er of het kind kan worden geplaatst of niet en legt dat als onderbouwd advies aan de directeur voor. Die besluit uiteindelijk of de leerling zal worden geplaatst of niet.

De bevindingen die tijdens de aannameprocedure zichtbaar zijn worden gecommuniceerd de IB-er met de ouders en/of verzorgers.

Het maximum aantal leerlingen dat in een klas wordt geplaatst is dertig. Vanaf achtentwintig kinderen wordt de belastbaarheid van de groep en leerkracht mee gewogen bij de conclusie of een nieuwe leerling al of niet kan worden geplaatst.

Breed Ondersteuningsteam-besprekingen (BOT)

Soms moet er buiten de school advies worden gevraagd of hulp worden ingewonnen voor een bepaalde leerling.

Met de invoering van Passend Onderwijs zijn er in Alphen aan de Rijn Expertteams ingericht die beschikbaar zijn voor scholen die binnen een directiekring verband samenwerken. BreedOndersteuningsteam besprekingen vinden plaats in de school in aanwezigheid van ouders..

Bij het BOT kunnen de volgende mensen aanwezig zijn: de leerkracht, een adviseur SWV, deskundigen AED, eventuele overige externe deskundigen, de IB-er van de school (secretaris) en de directeur (technisch voorzitter). Dit multidisciplinaire team kan naar behoefte worden aangevuld met andere deskundigen: de leerplichtambtenaar, een consultant van Jeugdzorg etc.

Ouders worden nauw betrokken door het Ondersteuningsteam en nemen deel aan de besprekingen over hun kind. Het ondersteuningsteam adviseert zowel de ouders als de school; de school is verantwoordelijk voor uitwerking en uitvoering van de gegeven adviezen.

Kwaliteitsbewaking van de leerlingenondersteuning

Om te zien of de gestelde doelen bereikt zijn, wordt jaarlijks met alle betrokkenen geëvalueerd of de afgesproken procedures naar de gestelde doelen hebben geleid. Ouders en leerkrachten worden na iedere periode waarbij extra ondersteuning aan een leerling werd geboden, gevraagd om een korte vragenmonitor in te vullen. Daarmee wordt de effectiviteit en de kwaliteit van de geboden ondersteuning voortdurend nagegaan, besproken en beoordeeld in het zorgteam. Dit doen we mbv WMKPO.

Ook wordt jaarlijks de uitvoeringspraktijk van het zorgplan met de leerkrachten en de MR geëvalueerd.

Dossiers

De leerling dossiers zijn digitaal en worden gebruikt voor het archiveren van leerling gegevens, gebruikt bij tussentijdse overdracht en bij verhuizing naar een andere school. Dossiers zijn door ouders in te zien na het maken van een afspraak. Op verzoek kunnen ouders/verzorgers ook een afschrift ontvangen van het dossier en uit het LVS van Cito-LIB en Parnassys. We hechten er belang aan om daaraan voorafgaand aan de ouders persoonlijk een korte toelichting te geven bij de verzamelde gegevens.

Digitale dossiers

Parnassys (LAS)

Aanname gegevens

Biografische gegevens

Uitstroomgegevens

De administratieve gegevens van leerlingen

Verslaglegging van alle oudergesprekken

Onderzoeksverslagen

Individuele handelingsplannen

Korte notities over kinderen/voorvallen

RT-verslagen

15-minuten gesprekken

Overige oudergesprekken/voortgangsgesprekken

Voorlopig advies gesprekken

De gegevens over de te behalen (periode)doelen en de individuele ontwikkeling van leerlingen

worden vastgelegd in het digitale LAS Parnassys

In Parnassys worden de periodes uitgewerkt.

Leerling in Beeld (LIB) CITO (LVS):

De uitslagen van toetsen worden vastgelegd in LIB.

De data van LIB komt automatisch in Parnassys.

Groeidocument:

Het webbasedprogramma Tommy, van het samenwerkingsverband, wordt gebruikt om groeidocumenten van kinderen met een aparte ontwikkelingslijn vast te leggen.

Hierin kunnen ook OPP's worden gemaakt of worden toegevoegd.

Groepsplannen:

De groepsplannen van alle klassen worden vastgelegd in Parnassys en in de beveiligde omgeving van Sharepoint onder het kopje groepen.

Hoe gaan we om met pestgedrag?

Wat is pesten?

Als een kind zich ongelukkig voelt omdat hij of zij stelselmatig geconfronteerd wordt met onaardig of agressief gedrag, wordt geplaagd of buitengesloten van de sociale groep (school, klas), spreken we van pesten. We gebruiken deze definitie dus niet voor incidentele situaties waarbij kinderen zich een enkele keer grof kunnen gedragen. Pesten is erg vervelend maar helaas ook een regelmatig voorkomend fenomeen. In die zin is het ook een 'gewoon' verschijnsel, veel kinderen krijgen er wel eens op de één of andere manier mee te maken gedurende hun schooltijd. Soms zijn kinderen extra kwetsbaar doordat ze opvallen in hun groep, maar het kan ieder kind overkomen.

Wanneer een kind gepest wordt of zich gepest voelt, is de eerste boodschap die wij moeten geven: *het is niet jouw schuld*. We nemen de tijd om met aandacht en betrokkenheid naar het kind te luisteren.

In de school wordt gewerkt met een pestprotocol en in het nieuwe schooljaar zal er daarnaast ook gestart worden met Vreedzaam: effectief burgerschapsonderwijs van de CED groep.

Appendix

De kinderbespreking

De kinderbespreking is er op gericht om antwoorden te zoeken op de pedagogische- of begeleidingsvragen die een leerkracht of een ouder bij een kind heeft.

Bij de kinderbespreking vindt er een collegiale raadpleging van leerkrachten, ib-er en directie plaats.

Deze kinderbespreking bestaat uit twee delen die binnen één vergadering plaatsvinden.

Bij het eerste deel wordt er zo objectief mogelijk een beeld geschetst van het kind. Hierbij wordt gekeken naar de uiterlijke kenmerken alsmede de biografie van de eerste vier jaar, dus voor het kind op school kwam. Gebeurtenissen in het leven van het kind die van belang kunnen zijn worden ook genoemd.

Ook in dit eerste deel, wordt de driedigheid bij dit kind in beeld gebracht:

- Denken: Leerpresetaties, geheugen, intelligentie.
- Voelen: Sociale contacten, kunstzinnig werken.
- Willen: Motoriek, bewegingsmens, ondernemend zijn in de handeling.

Het bovenstaande kan worden aangevuld met de volgende items:

- Enkele karakteristieke situaties waarin het kind zichtbaar wordt.
- Hoe is de verhouding van de leerkracht tot het kind.
- Hoe is de thuissituatie (bijdrage ouders).

In het tweede deel, bestaat de bespreking uit oordeels- en besluitvorming.

- Eerst wordt door de aanwezigen samengevat wat er tijdens de eerste bespreking is genoemd.
- Zijn er aanvullende waarnemingen te melden uit de afgelopen week?
- Wat heeft dit kind nodig?
 - Tijdens de les(sen) 1
 - Op remediërend vlak (RT)
 - Vanuit de thuissituatie
 - Medisch
 - Eventuele doorverwijzingen

De bespreking wordt afgerond met de afspraak dat er een handelingsplan komt en er wordt vastgelegd of, en zo ja, wanneer het kind nogmaals kort zal worden besproken in de pedagogische vergadering om te horen of/hoe de genomen maatregelen en ondersteuning hebben gewerkt.

Organisatorische afspraken

- De verantwoordelijke leerkracht brengt het kind ter bespreking in de vergadering in.
- Alle bij de leerling betrokken vaste klassenleerkrachten zijn bij de kinderbespreking aanwezig. (Bij duo banen dus beide leerkrachten)

Vreedzaam

In het schooljaar 2025-2025 wordt er op Ridderspoor gestart met Vreedzaam.

Vreedzaam van de CED-Groep is een effectief en compleet programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. De school als democratische oefenplaats staat centraal in het programma. Vreedzaam sluit aan bij de doelen voor burgerschapsvorming bij de nieuwe wet burgerschap.

Wat ons team aanspreekt aan vreedzaam is de positieve insteek. We proberen veel te doen aan zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van kinderen en daar sluiten de uitgangspunten van Vreedzaam naadloos bij aan. Met behulp van dit programma willen we het sociale klimaat op school versterken.

Kinderen kunnen heel veel en dat willen we zo veel mogelijk benutten.

Een school waar iedereen zich thuis voelt. Zo'n school willen we zijn.

Door vreedzaam te implementeren kunnen wij :

- Met collega's en ouders samenwerken aan een positieve, open en constructieve oefenplaats voor democratie.
- Een plek creëren waar we leren hoe we conflicten en schuring kunnen oplossen.
- Een bijdrage leveren aan een zelfredzame, tolerante en inclusieve toekomstige generatie.
-

Meer dan een lessenserie

De basis van Vreedzaam is de lessenserie, die voor alle groepen een wekelijkse les of activiteit bevat. Maar Vreedzaam is méér dan een lesmethode. Het is een filosofie. Een aanpak, waarin de eigen kracht van kinderen centraal staat. Dat vraagt ook om een bepaalde houding van het lerarenteam. Daarom is er een tweejarig invoeringsprogramma om te werken aan een 'vreedzame' cultuur in de klas en de school en aan een doorlopende pedagogische lijn.

Waarom vreedzaam?

- Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap
- Kinderen krijgen een stem en nemen samen beslissingen
- Kinderen leren op een fijne manier samen leren en samen leven

- Kinderen leren om conflicten vreedzaam op te lossen
- Kinderen leren om open te staan voor verschillen tussen mensen

Protocol Dyslexie

Voor de scholen zijn er sinds enkele jaren de zogenaamde Protocollen Leesproblemen en Dyslexie. Deze protocollen zijn ontwikkeld door het Expertisecentrum Nederlands vanuit de Radboud Universiteit Nijmegen.

Voor dyslexiezorgaanbieders is het Protocol Diagnose en Behandeling ontwikkeld. Dit protocol biedt richtlijnen voor de vaststelling en de behandeling van ernstige enkelvoudige dyslexie. Dyslexiezorgaanbieders zijn verplicht te werken conform het protocol.

Bij de diagnosestelling wordt de indicatiestelling volgens de richtlijnen van het Protocol Dyslexie Diagnose en Behandeling opgesteld. Aanvullend wordt bij de diagnosestelling de richtlijn van de Stichting Dyslexie Nederland (SDN) gevolgd. De SDN vereist naast alleen het geven van de diagnose van dyslexie, ook een uitbreiding van de diagnose door de ernst van de dyslexie te classificeren, de mogelijke oorzaken / diverse tekorten te benoemen en een handelingsgerichte diagnose op te stellen.

Wanneer behandeling niet geïndiceerd is, omdat bijvoorbeeld sprake is van bijkomende problematiek of omdat de dyslexie niet ernstig genoeg is, krijgt u eveneens een passend handelingsgericht advies. De onderzoeker zal in dat geval met de ouders en de school samen bespreken wat de vervolgstappen kunnen zijn.

Welke leerlingen komen in aanmerking voor behandeling

De vergoede zorg geldt voor leerlingen op de basisschool, vanaf 7 jaar, waar sprake is van ernstige enkelvoudige dyslexie.

Als ouders hun kind willen aanmelden bij voor diagnostiek en behandeling van ernstige enkelvoudige dyslexie, is het nodig dat de school bij doorverwijzing het schooldossier aan de ouders ter beschikking stelt waarmee het vermoeden van ernstige enkelvoudige dyslexie wordt onderbouwd. In dit dossier staat onder andere aangegeven welke extra hulp is geboden (gedurende minimaal een half jaar) en wat de leerresultaten van het kind zijn. Het schooldossier wordt betrokken bij het wel of niet geven van toestemming voor vergoede dyslexiezorg.

Hoe ziet een behandeltraject er uit?

Een behandelingstraject begint met een verzoek van een ouder om een onderzoek naar mogelijke ernstige enkelvoudige dyslexie bij een kind uit te voeren, mits de gemeente daarvoor toestemming heeft gegeven of een huisarts heeft doorverwezen. Naar aanleiding hiervan wordt een behandelplan opgesteld en besproken met ouders.

Het behandeltraject:

- Het kind krijgt individuele behandeling, 55 minuten per week.
- Een behandeltraject kan 1 tot 1,5 jaar duren.
- Ouders doen iedere week thuis extra oefeningen met hun kind.
- De school wordt over de inhoud van de behandeling geïnformeerd en bij de tussentijdse evaluatiegesprekken betrokken.

Uitgangspunten bij de behandeling van EED:

- Aandacht voor specifieke problemen en mogelijkheden van een kind.
- De behandeling is aanvullend op het leesonderwijs aan en de begeleiding van kinderen met dyslexie door scholen.
- De lees- en spellingsvaardigheid van de leerling wordt vergroot door een integrale aanpak met de school door de behandelaar.
- Vergroten van de lees- en spellingmotivatie en het kind leren omgaan met zijn/haar lees- en spellingproblemen.
- Er ligt grote nadruk op het herkennen van de (klank)structuur van woorden en het bevorderen van het vloeiend lezen.

Dyscalculieprotocol

Op de Vrije School Ridderspoor geldt het protocol Ernstige Reken Wiskundeproblemen en dyscalculie, een uitgave van Van Gorcum.

1. Visie op (leren) rekenen/rekenbeleid

(rekenen in de vrijeschool (algemeen), kerndoelen, referentieniveau etc)

Het landelijk protocol voor leerlingen van 4 tot 12 jaar met (Ernstige) Reken/Wiskunde-problemen en Dyscalculie (protocol ERWD) richt zich op het basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs. Het protocol biedt een stappenplan voor de school om iedere leerling kwalitatief zeer goed rekenonderwijs te geven. Als het met behulp van individuele handelingsplannen en interne hulpverlening niet lukt om een problematische of stagnerende reken/wiskundige ontwikkeling bij een leerling te doorbreken, dan komen de externe deskundigen in beeld. Het protocol beschrijft op praktische wijze de fasen en de stappen die daaraan voorafgaan en ook de procedure van het externe diagnostisch onderzoek en de begeleiding in de school die de leerling vervolgens nodig heeft.

Ernstige reken/wiskunde-problemen zijn afstemmingsproblemen tussen het onderwijs en het kind, waarbij de ontwikkeling van het rekenwiskundig denken en handelen van het kind ernstig worden belemmerd. De oorzaak kan liggen in afstemmingsproblemen, kind kenmerken of een combinatie hiervan.

We spreken pas van dyscalculie als ernstige reken/wiskunde-problemen, ondanks begeleiding, erg hardnekkig blijven en de ontwikkeling van het kind stagneert.

Het belangrijkste doel van het protocol ERWD is het bieden van kansen aan kinderen om zich optimaal te ontplooiën op het gebied van rekenen/wiskunde. Daar waar leerlingen problemen ervaren bij rekenen/wiskunde dient het onderwijs te worden afgestemd op de problematiek van de leerling.

In het boek ERWD worden twee modellen besproken die aanknopingspunten bieden om de rekenwiskundige ontwikkeling van leerlingen te volgen, observeren en analyseren: het handelingsmodel (ook wel bekend als het ijsbergmodel) en het drieslagmodel. Het handelingsmodel is een schematische weergave van de rekenwiskundige ontwikkeling zoals die geldt voor alle leerlingen. Er zijn vier handelingsniveaus:

1. Informeel handelen in werkelijkheidssituaties (doen)
2. Gebruik maken van representaties van werkelijke objecten en situaties (realistische denkmodellen)
3. Gebruik maken van schematische en meer abstracte representaties (wiskundige denkmodellen)
4. Redeneren op basis van tekst, getallen of een combinatie van beide (formeel handelen, berekeningen uitvoeren, symboliseren)

Het drieslagmodel houdt in dat leerlingen opdrachten leren oplossen aan de hand van drie sleutelwoorden: plannen, uitvoeren en reflecteren (zie blz. 20 voor een grafische weergave van het drieslagmodel).

Bij goed onderwijs stemt de leraar het onderwijsaanbod zo goed mogelijk af op de

onderwijsbehoeften van de leerling. Als er dan toch problemen ontstaan, kijkt de leraar niet alleen naar onderwijsfactoren maar ook naar kind kenmerken (zie blz. 21 voor een grafische weergave van de combinatie drieslagmodel, handelingsmodel en kind kenmerken)

In het protocol worden vier fasen onderscheiden in onderwijsbehoeften van leerlingen bij het leren van rekenen-wiskunde:

Fase Blauw	Een bovengemiddelde rekenwiskundige ontwikkeling.
Fase groen:	een normale rekenwiskundige ontwikkeling; geen specifieke onderwijsbehoeften
Fase geel:	geringe reken-wiskunde-problemen op deelgebieden; op die deelgebieden ontstaan specifieke onderwijsbehoeften
Fase oranje:	ernstige rekenwiskundeproblemen, die in principe door deskundige begeleiding oplosbaar zijn binnen de school; specifieke onderwijsbehoeften
Fase rood:	ernstige en hardnekkige reken-wiskunde-problemen

In dit protocol worden drie manieren van lesgeven onderscheiden, de drie sporen:
 Spoor 1: De leraar kan omgaan met geringe verschillen in de groep - de klas als homogene groep.
 Spoor 2: De basis voor passend onderwijs; de leraar onderwijst diagnosticerend en daardoor wordt afstemming op de onderwijsbehoeften van de groep gerealiseerd - differentiatie in subgroepen.
 Spoor 3: Diagnosticerend onderwijzen krijgt verder vorm, waardoor tot afstemming op specifieke onderwijsbehoeften van individuele leerlingen wordt gekomen - individuele benadering.

In hoofdstuk 10 (Protocol ERWD) wordt een stappenplan met richtlijnen besproken om het reken-wiskunde-onderwijs optimaal af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Voor het succesvol implementeren van dit protocol zal in schooljaar 2018-2019 extra tijd ingeruimd moeten worden in de vergadertijd voor de net aangestelde Rekenspecialist. Samen met de IB-er en Remedial Teacher zal er in het team gewerkt gaan worden met het ERWD-protocol. De voorstellen die in dit protocol worden gedaan zullen vertaald moeten worden naar de praktijk van onze school.

Therapeutische ondersteuning:

Niet alle leerlingen kunnen binnen de beperkte ondersteuningscapaciteit van de school (voldoende) geholpen worden. Soms zal aan ouders worden voorgesteld om aanvullende ondersteuning buiten de school in te zetten mits ouders dit ook kunnen bekostigen. Bij de kunstzinnige therapie werken wij nauw samen met Ingrid van der Loo-Blonk van Kunst van Leren. Bij spraaktherapie, ritmische massage en euritmitherapie wordt aan ouders voorgesteld dit bij het Therapeuticum Leiden of Zoetermeer op te pakken. Deze therapieën komen bij de meeste ouders voor vergoeding vanuit hun aanvullende zorgverzekering in aanmerking.

Kunstzinnige therapie

Er kunnen verschillende redenen zijn om kinderen kunstzinnige therapie te geven. Kunstzinnige therapie kan kinderen helpen om te gaan met gevoelens als angst, verdriet en woede. Door schilderen, (vorm)tekenen en/of boetseren kan de kunstzinnige therapie versterkend en helend werken in de ontwikkeling van het kind. Goede kunstzinnige activiteiten werken opbouwend voor een kind, ze helpen het evenwicht herstellen, bevorderen de concentratie of helpen mee spanning op te lossen.

De indicaties

- pesten en gepest worden
- onzekerheid
- faalangst
- kwetsbaarheid in emotionele ontwikkeling
- verminderde concentratie/het snel afgeleid zijn
- dominant/opvallend gedrag
- terug getrokken/afhankelijk gedrag
- onrust
- slaapproblemen
- problemen op sociaal-emotioneel vlak
- verwerken van trauma, verlies en/of scheiding
- ADD en ADHD
- grensoverschrijdend gedrag

<https://www.dekunstvanleren.nl>

Spraaktherapie / therapeutische spraakvorming

Spraaktherapie is een vorm van kunstzinnige therapie waarbij wordt uitgegaan van de vormende krachten die in de taal leven.

Het doel van de spraaktherapie is het kind te helpen van het vinden van die balans in zichzelf. In de diagnose wordt geluisterd naar de kwaliteiten van het spreken en onderzocht welke stroom overheerst, of er meer sprake is van een oplossende, uitvloeiende tendens of meer van een te sterk concentrerende. Vaak wordt dit ook zichtbaar in de bewegingen van het kind. Deze tendensen worden afgezet tegen de ontwikkelingsfasen van het kind en wordt onderzocht of ze nog daarmee in de pas lopen. Aan de hand daarvan wordt de vraag geformuleerd en een behandelplan gemaakt. Therapeutische spraakvorming is een echte oefentherapie, waarin door een gevarieerd herhalen van boven genoemde kunstzinnige kwaliteiten, via spraakoefeningen met beweging en het spreken van gedichten en teksten, gewerkt wordt aan de innerlijke balans.

De indicaties

Therapeutische spraakvorming kan worden aangeboden bij problemen op het gebied van taal en spreken zoals met de taalverwerving, met de uitspraak (bij lispelen bijvoorbeeld), met de stem, met het gericht luisteren. Het kan helpen bij psychosomatische problemen, zoals astma, hyperventilatie, bloedarmoede, etc. Het werkt ondersteunend bij hulpvragen op psychisch gebied, zoals te weinig moed en zelfvertrouwen, faalangst, onvoldoende bij zichzelf kunnen blijven, onrust en concentratiestoornissen, ADD, ADHD, stoornissen in het autismespectrum, etc.

Euritmitherapie

Euritmie maakt gebruik van de elementen in de taal en de muziek en maakt deze zichtbaar door middel van gebaren en vormen. In de mens spelen zich allerlei processen af, die veelal een eigen ritme hebben. Bijvoorbeeld het ademen, het waken en slapen, de bloedsomloop, de spijsvertering, de inwendige secreties etc. Maar ook in ons zielenleven kennen we een balans. Deze processen en ritmen kunnen in hun balans verstoord raken. Daardoor kunnen er klachten ontstaan van allerlei aard.

Tijdens de euritmitherapie worden een aantal klanken en vormen geoefend en herhaald. De klankgebaren en vormen zijn daarbij afgestemd op de individuele hulpvraag. Door de regelmaat van oefenen van bewegingen met de hele gestalte, gaat het lichaam de klanken en vormen als het ware 'herkennen'. Zo kan euritmitherapie er aan bijdragen de natuurlijke ritmen te herstellen en de mens weer in evenwicht te brengen.

De indicaties

Tijdens de ontwikkeling van een kind kan het voorkomen dat er vragen ontstaan over het opnemen van de leerstof, de concentratie, de sociale vaardigheden, de motoriek, of ten aanzien van de emotionele ontwikkeling. Euritmitherapie kan bijvoorbeeld succesvol uitwerken bij klachten als spanningen, slaapproblemen, of verdriet dat verwerkt moet worden.

Informatiebrief over schoolrijpheid

Beste ouders,

Wanneer uw kind 4 jaar is geworden, komt het bij ons in de kleuterklas. Uw kind verblijft hier gemiddeld 2,5 jaar en stroomt dan door naar de 1^e klas.

Wij willen u in deze brief informeren over schoolrijpheid.

Waar kijken we naar bij schoolrijpheid?

Grove motoriek(kan het kind huppelen/hinkelen/touwtje springen)

Fijne motoriek(kan het kind weven/naaien/ knoopjes maken/ knippen/veters strikken)

Sociaal/emotionele ontwikkeling(durft het kind zelfstandig de klas in/ kun je het kind om een boodschap sturen naar een andere klas/ kan het zich verweren tegen plagen/is het voldoende taakgericht).

Denkontwikkeling(kan het kind meervoudige opdrachten onthouden)

Taalontwikkeling(kan het kind een samenhangend verhaal vertellen/taalgebruik buiten het hier en nu/ hoe is het met de begrippen gisteren, morgen/ gebruikt het de juiste werkwoordvervoegingen

Tekenen(tekent het een huis met deuren ramen, zijn de mensfiguren al opgebouwd uit hoofd/romp/ledematen/zit er ordening in de tekeningen

Fysieke kenmerken(zit het kind al in de strekking, wisselt het al, vaak/weinig ziek)

Als een kind nog 'jong' is in zijn/haar ontwikkeling op één van de volgende gebieden en na mei 6 jaar wordt, dan kijken we in de school extra goed of het kind schoolrijp is.

Soms heeft een kind nog een extra kleuterjaar nodig om schoolrijp te worden. Dit jaar legt een stevige basis bij het kind en voorkomt problemen in een latere schoolperiode. Het kind hoeft minder op zijn tenen te lopen.

Denken we op grond van de ervaringen en waarnemingen van uw kind in de klas dat een extra kleuterjaar wenselijk is dan wordt u in januari door de kleuterjuf uitgenodigd voor een gesprek.

In februari wordt voor de 1^e keer het schoolrijpheidsonderzoek afgenomen en de uitkomsten worden met u besproken. (Dit geldt dus alleen voor de kinderen waarbij we vragen hebben m.b.t de schoolrijpheid)

In mei wordt het schoolrijpheidsonderzoek voor de 2^e keer afgenomen. Na wederom een gesprek met de ouders wordt het kind dan gezien door ib-er en, met de toestemming van de ouders, besproken in de pedagogische vergadering. Voor 31 mei wordt er een onderbouwd besluit genomen of een kind gebaat is bij een extra kleuterjaar en nog niet doorstroomt naar de eerste klas.

De ervaring leert dat de beslissing om een kind een extra kleuterjaar te laten doen in vrijwel alle gevallen door ouders en school in goede samenspraak kan worden genomen. Als er een blijvend verschil van beoordeling blijkt tussen de ouders en de school ten aanzien van een extra kleuterjaar, dan neemt de directeur het uiteindelijke besluit, dat hij in een persoonlijk gesprek aan de ouders zal toelichten. Ook de ouders van de andere oudste kleuters worden in juni uitgenodigd voor een afrondend gesprek met de kleuterjuf.

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek

Passend onderwijs

Ieder kind heeft recht op passend onderwijs. Dat is vastgelegd in de wet passend onderwijs die op 1 augustus 2014 van kracht werd. Hierbij gaan we er als school van uit dat we bij elk kind goed kijken wat het nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Dat geldt voor kinderen met bijzondere talenten én voor kinderen die om andere redenen iets extra's nodig hebben. De leerkracht is de eerst verantwoordelijke voor goed onderwijs. Het team en in het bijzonder de interne begeleider, ondersteunen daarbij. De directeur van de school is eindverantwoordelijk.

Passend onderwijs legt de zorgplicht bij de school. Dat betekent dat wij er voor verantwoordelijk zijn om alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Daarvoor werken reguliere en speciale scholen in de regio Rijnstreek samen in de stichting samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijnstreek, kortweg SWV Rijnstreek.

School heeft zorgplicht

Ouders melden hun kind schriftelijk aan bij de school van hun keuze. Verwachten ze dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft, dan geven ze dit meteen aan. Ook als ouders hun kind bij meerdere scholen hebben aangemeld, moeten ze dit bij de aanmelding aangeven. In dat geval krijgt de school van eerste voorkeur de zorgplicht. Dat betekent dat die school de taak heeft om het kind een passende onderwijsplek te bieden.

Het samenwerkingsverbanden regio Rijnstreek

De scholen in het samenwerkingsverband hebben afspraken gemaakt over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Ook hebben we afspraken gemaakt met de gemeenten in de regio Rijnstreek over de inzet en afstemming met jeugdzorg.

Financiering extra ondersteuning

De samenwerkingsverbanden ontvangen geld voor extra ondersteuning. Dit wordt verdeeld op basis van de afspraken die in het samenwerkingsverband gemaakt zijn met de scholen. Zo is meer maatwerk mogelijk en kan het geld zo veel mogelijk worden gebruikt voor ondersteuning op de reguliere school en in de klas. Uit deze middelen betaalt het samenwerkingsverband ook het speciaal (basis) onderwijs (S(B)O) voor het aantal leerlingen dat vanuit samenwerkingsverband daar is ingeschreven.

Expertise en geld naar de scholen

Alle reguliere basisscholen ontvangen een bedrag per leerling per jaar. De scholen behouden ook het geld dat verbonden was aan de rugzakken.

De adviseurs en onderwijsspecialisten van het samenwerkingsverband Rijnstreek zijn beschikbaar voor vraagverheldering en ondersteuning bij de zoektocht met ouders naar de best

passende ondersteuning voor hun kind. Zij sluiten aan bij het breed ondersteuningsteam op school als er met ouders wordt gekeken naar wat hun kind nodig heeft.

Het expertteam

De experts van de Ambulante Educatieve Dienst (AED) die voorheen kinderen met een rugzak begeleiden, zijn verbonden aan scholen in een wijk of dorp. Kenmerken zijn: snelle en deskundige ondersteuning in de school aan de leerkracht; korte lijnen; onderlinge solidariteit; weinig bureaucratie. Het expertteam wordt gefinancierd uit de middelen van het samenwerkingsverband.

Tijdig signaleren, raadpleeg ook de jeugdgezondheidszorg of leerplicht

Belangrijk is dat net als de afgelopen jaren, tijdig de school-verpleegkundige of de jeugdarts wordt ingeschakeld bij 'een niet pluisgevoel' of voor advies. Hetzelfde geldt voor leerplicht. Deze ondersteuning blijft beschikbaar voor scholen. Opvoed- en opgroeiprogramma's van het Go! voor Jeugd en Gezin bieden goede mogelijkheden voor ondersteuning aan ouders en kinderen. Meer informatie hierover is te vinden via de site de gemeente Alphen aan de Rijn.

Complexe vragen

Bij complexe vragen, of als een kind 'tussen wal en schip' dreigt te vallen, kunnen ouders of de school contact op nemen met het samenwerkingsverband. Daar werken deskundigen die de wegen kennen en zoeken naar de beste oplossing. De deskundigen komen naar het ondersteuningsteam op school toe waar met ouders en de school naar oplossingen wordt gezocht. We gaan daarbij uit van: 'Doen wat nodig is en ondersteuning op maat'.

Overgang naar Gespecialiseerd onderwijs

Als de basisschool, ondanks de ingezette ondersteuning, geen passend onderwijs meer kan bieden wordt in overleg met ouders en het samenwerkingsverband gezocht naar andere mogelijkheden. Hierbij wordt ook afgewogen of een andere basisschool wel die ondersteuning kan bieden.

Het besluit om toelating tot het speciaal (basis) onderwijs te vragen is een verantwoordelijkheid van het ondersteuningsteam van de basisschool. De reguliere basisschool, mét de ouders en de onderwijsspecialist van het samenwerkingsverband gaan daar over. De onderwijsspecialist is altijd, wettelijk verplicht, betrokken bij de aanvraag van de toelaatbaarheidsverklaring (TLV). Een deskundige van het speciaal onderwijs wordt betrokken om te komen tot een passend arrangement binnen de ontvangende S(B)O-school. De TLV-commissie van het samenwerkingsverband kijkt of de juiste stappen gezet zijn en toetst of de procedure goed door lopen is.

Gespecialiseerd onderwijs

In onze regio is een rijke schakering aan speciaal onderwijs aanwezig. In ons samenwerkingsverband houden we de expertise van deze scholen graag op niveau voor die kinderen die binnen de basisschool geen passend onderwijs kunnen krijgen. Het samenwerkingsverband wil groeien van gescheiden vormen van speciaal onderwijs naar samenwerkende scholen voor gespecialiseerd onderwijs. De eerste stappen zijn daartoe gezet.

Welke speciale (basis) scholen maken deel uit van SWV Rijnstreek?

S(B)O op Maat is een school voor kinderen die specialistische onderwijszorg nodig hebben met kleinere groepen met extra aandacht voor specifieke talentontwikkeling. De school heeft sinds 2017 twee structuurgroepen met leerlingen met ASS problematiek.

Speciale (basis) scholen buiten het SWV Rijnstreek

SBO De Vlieger in Leiden is een school voor kinderen die specialistische onderwijszorg nodig hebben in kleinere groepen en met extra aandacht voor specifieke talentontwikkeling. Groeien in kracht!

De Thermiek is de mytyschool in onze regio voor kinderen met een lichamelijke en soms ook verstandelijke beperking. Ook een aantal langdurig zieke kinderen krijgt hier onderwijs. De Thermiek werkt intensief samen met het Rijnlands Revalidatiecentrum.

De Leo Kannerschool in Leiden is de school waar vooral kinderen met autisme onderwijs krijgen in een overzichtelijke, kleinschalige en veilige omgeving.

PI-school De Brug in Leiden is een school voor kinderen met een grote behoefte aan structuur, duidelijkheid en een veilige omgeving. Hier wordt het onderwijs waar nodig gecombineerd met een hulpaanbod in samenwerking met het Pedagogisch Instituut en andere instellingen.

ESB Curium-LUMC Op deze lesplek wordt onderwijs gegeven aan kinderen van 6-18 jaar die in dagklinische of klinische behandeling zijn in Curium-LUMC.

Jeugdzorg

In onze regio worden jeugd- en gezinsteams ingezet vanuit het CJG. De verantwoordelijkheid voor de jeugdhulp en gezinsondersteuning ligt sinds 1 januari 2015 bij de gemeenten. Sinds 2025 ligt de uitvoering bij Oog voor thuis.

Op verzoek van school en ouders neemt de medewerker van **Oog voor thuis** deel aan het ondersteuningsteam op school waar met ouders gekeken wordt wat nodig is voor de ondersteuning van het gezin. Zij is de contactpersoon van oog voor thuis voor het gezin en kan doorgeleiden naar alle vormen van hulp die beschikbaar zijn vanuit de verantwoordelijkheid van de gemeente. De Oog voor thuis medewerker kan indicaties afgeven voor die hulp.

Als er vanuit school vragen zijn over de mogelijkheden binnen de jeugd- en gezinsondersteuning kunnen zij daarvoor terecht bij het contactpersoon van Oog voor thuis.

Oog voor thuis

Bij Oog voor thuis kijken we niet alleen naar het kind maar naar het hele gezin en de mensen eromheen. Deze aanpak heet 'Gezin Centraal'. Maar wat is Gezin Centraal? En waarom werkt het zo goed? Dat leggen we je graag uit.

Wat is Gezin Centraal?

Met Gezin Centraal maken we samen met ouders en kinderen één duidelijk plan dat echt helpt. De wensen en behoeften van het gezin staan daarbij centraal. We willen dat de kinderen en gezinnen zich gehoord en begrepen voelen. Dit doen we door goed te luisteren, vragen te stellen en écht nieuwsgierig te zijn naar hun situatie.

Waarom vragen stellen zo belangrijk is?

Stel je voor: je stapt in een taxi. De chauffeur weet dat je ergens naartoe wilt, maar als hij geen vragen stelt, weet hij niet waarheen. Hij zou zomaar rond kunnen rijden zonder een doel. Zo werkt het ook in de jeugdhulp. Als je niet weet wat het vertrekpunt is én waar een gezin naartoe wil, kun je geen doelgerichte stappen zetten.

Waarom is deze aanpak bijzonder?

Gezin Centraal kijkt niet alleen naar wat beter kan, maar ook naar wat al goed gaat. Ook kijkt het naar de factoren die een rol spelen bij de problemen binnen een gezin. Samen bouwen we verder op de sterke punten van het gezin en zorgen we voor (tijdelijke) ondersteuning op de zwakkere punten. Dit geeft vertrouwen en helpt om zelfredzamer te worden.

Wat deze aanpak uniek maakt, is dat hij ontwikkeld is door mensen uit de praktijk. Hulpverleners én ouders hebben samen gekeken naar wat écht werkt. Daardoor sluit Gezin Centraal goed aan bij wat gezinnen nodig hebben.

De basishouding

We willen graag dat alle medewerkers vanuit dezelfde basishouding werken: of je nu een gezin begeleidt of de telefoon opneemt. We luisteren naar wat een gezin écht nodig heeft en betrekken het hele gezin en hun netwerk bij de oplossingen. Dit betekent ook dat we samenwerken op basis van gelijkwaardigheid. Hierdoor voelen gezinnen zich gehoord, begrepen en gesteund bij elke stap.

Duidelijker maken

We hebben bij Oog voor thuis een aangepaste versie van Gezin Centraal ontwikkeld. We gebruiken bijvoorbeeld een bestaande vragenlijst om te onderzoeken wat goed gaat en waar hulp nodig is. Die vragenlijst is vereenvoudigd, zo maken we het duidelijker en makkelijker voor gezinnen.

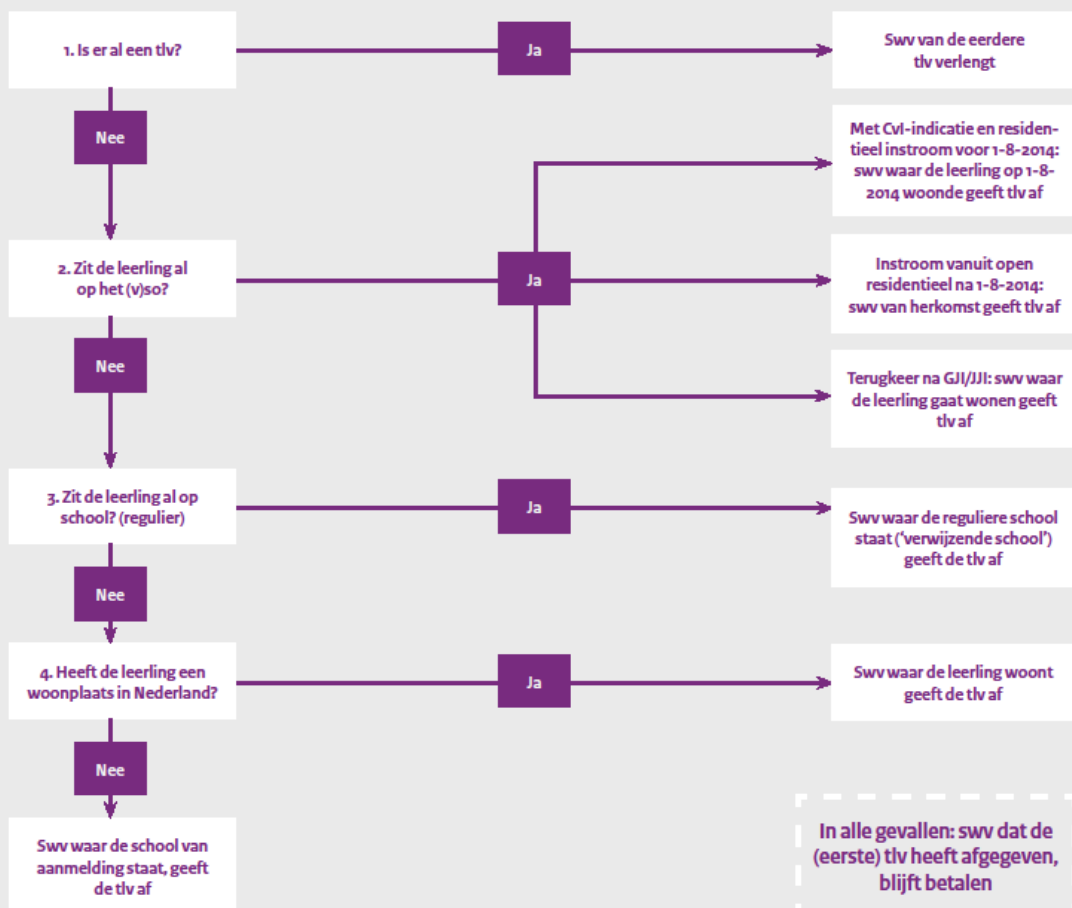
Kortom

Gezin Centraal legt een sterke basis om gezinnen en hun omgeving (denk aan de scholen, de sport, buurtwerk, gezondheidszorg) te ondersteunen. Van hieruit kunnen we technieken inzetten zoals therapieën of gerichte hulp bij specifieke problemen. Het is een aanpak die werkt, omdat het dicht bij de praktijk en de wensen van gezinnen blijft.

passend onderwijs

(V)SO

Wie geeft de tlv af?

Verklarende Woordenlijst

RT	Remedial Teacher
IB	Interne Begeleiding
NT2	Nederlandse Taal als tweede taal
BOT	Breed ondersteuningsteam
PGD	Periodiek Geneeskundig Onderzoek
JGZ	Jeugd Gezondheid Zorg
GGD	Gemeenschappelijke GezondheidDienst
LVS	Leerling Volg Systeem
IQ	Intelligentie Quotiënt
AVI	Analyse van Individualiseringsvormen. Een test voor het bepalen van het technisch leesniveau.
Orthotheek	Verzameling van documentatie op het gebied van leerlingzorg.
VO	Voortgezet Onderwijs
POVO	Overlegorgaan tussen basisscholen (PO) en Reggesteyn(VO)
SLO	Stichting Leerplan Onderzoek
SWV	SamenwerkingsVerband
SO	Speciaal Onderwijs
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
E&D	Expertise en Diensten team
SOT	School Ondersteunings Team
SOP	School Ondersteunings Plan
SCOL	Sociale Competentie ObservatieLijst
HGW	Handelings Gericht Werken
OGW	Opbrengst Gericht Werken
ADHD	Attention Deficit Hyperactivity Disorder
PGO	Periodiek Gezondheids Onderzoek
CITO-LIB	Centraal Instituut Toets Ontwikkeling leerling in beeld
DMT	Drie Minuten Toets
OPP	ontwikkelingsperspectief